

[Tredje næstformand]

hedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om udpegning af en opmand i forbindelse med indgåelse af en ny overenskomst om almen lægehjælp efter lov om offentlig sygesikring.

Af sundhedsministeren (Ester Larsen).
(Fremsat 1/2 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Tove Lindbo Larsen (S):**

Da Socialdemokratiets ordfører, hr. Torben Lund, ikke kan være til stede, skal jeg på Socialdemokratiets vegne kommentere lovforslaget.

Lovforslaget er jo en opfølgning af beslutningsforslag nr. B 5 om almen lægegerning, hvori regeringen fik pålagt at fremsætte forslag til lov om udpegning af en opmand, der skal træffe afgørelse om de spørgsmål, som Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation ikke inden den 1. juni 1991 kan opnå enighed om ved forhandlingerne om en ny overenskomst om vilkårene for almindelig lægehjælp efter lov om offentlig sygesikring.

Lovforslagets paragraffer er få, men udformet efter beslutningsforslagets indhold. Ministeren tilkendegiver dog alligevel såvel i bemærkningerne som i fremsættelsen en række betænkeligheder. Vi er naturligvis klar til at diskutere disse under udvalgsarbejdet. Jeg skal dog allerede nu sige, at såfremt opmanden kommer i funktion og det viser sig, at en måned er for kort tid til at gøre arbejdet færdigt, er vi villige til at give opmanden bemyndigelse til at forlænge den gældende overenskomst for en begrænset periode, således at arbejdet kan færdiggøres.

Vi skal naturligvis ikke udstede bindinger for arbejdet, men jeg vil da gerne understrege, at de synspunkter om rationalitet og forbedring af patientbehandlingen, som begge parter allere-

de har givet udtryk for, er vi enige i. Vi mener heller ikke, at borgernes rettigheder må anfægtes – bestemt ikke. Det tror jeg nu heller ikke at hverken parterne eller en eventuelt kommende opmand skulle have til hensigt.

Vi har noteret os regeringens økonomiske betænkeligheder og de forslag, som ministeren skriver om i bemærkningerne af økonomisk karakter. Det må vi se nærmere på i udvalget, det er fem minutters taletid ikke særlig velegnet til.

Socialdemokratiet er part i flertallet bag beslutningsforslag nr. B 5 fra december sidste år, og vi er naturligvis interesserede i at gennemføre lovforslaget, også gerne hurtigt, og vi håber på et positivt samarbejde i udvalget.

Karen Højte Jensen (KF):

Allerede den 28. december 1990 gik den konservative folketingsgruppe imod dette lovforslag, som et flertal har pålagt sundhedsministeren at fremsætte. En vedtagelse af lovforslaget vil betyde et markant brud med tidligere praksis for løsning af interessedivider. Ministeren har grundigt gennemgået alle problemerne i bemærkningerne til lovforslaget, så dem skal jeg ikke gentage. Jeg håber naturligvis, at de har givet partierne bag ideen, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre, anledning til grundigt at overveje, om det alligevel er et godt forslag. Det er jo ingen skam at blive klogere som følge af mere viden.

Jeg må også nævne, at hverken Praktiserende Lægers Organisation eller Sygesikringens Forhandlingsudvalg ønsker denne opmand, og en vedtagelse af lovforslaget vil efter min opfattelse være ødelæggende for forhandlingerne. De to organisationer vil være de bedste til at få en overenskomst i stand, en moderniseret overenskomst, der tager højde for en forenkling af honoreringen af de praktiserende læger og tager højde for overgang til edb-afregning, der giver besparelser og mere tidssvarende registrering af aktiviteterne, og en gennemgribende omlægning af lægevagtsordningen.

Nye regler må også sikre, at aftalte økonomiske rammer overholdes, som det er aftalt i andre overenskomster inden for sygesikringsloven. Også opprioritering af forskning og sikring af finansieringen af uddannelsesstillingerne er vigtige elementer at få inddraget.

Skulle flertallet fra den 28. december 1990 ikke i de efterfølgende uger have ændret hold-

[Karen Højte Jensen]

ning, lægger vi fra konservativ side vægt på, at opmanden får bestemte retningslinjer for, inden for hvilken økonomisk ramme han kan træffe afgørelse om fornyelse af overenskomsten. Vi kan også tilslutte os regeringens synspunkter med hensyn til det økonomiske grundlag, sådan som de fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

Anders Mølgaard (V):

I maj 1990 opsigde Praktiserende Lægers Organisation landsoverenskomsten om almen lægegerning med virkning fra den 1. januar 1991. Senere har Praktiserende Lægers Organisation og Sygesikringens Forhandlingsudvalg forlænget overenskomsten til den 1. juli 1991. Siden har Folketinget igennem et beslutningsforslag pålagt regeringen at godkende denne forlængelse, og med beslutningsforslag nr. B 5 fik regeringen samtidig pålagt senest den 1. februar 1991 at fremsætte forslag til lov om udpegning af en opmand, der skal træffe afgørelse om de spørgsmål, parterne ikke kan nå til enighed om senest den 1. juli 1991.

I Venstre er vi mildest talt meget kritiske over for det foreliggende lovforslag, som Folketingets flertal har pålagt regeringen at fremsætte. Der er mange vægtige grunde til at afvise dette lovforslag. Lovforslaget medfører et historisk brud på den sædvanlige fremgangsmåde for løsning af interessedivergenser. Det er også dybt kritisabelt, at beslutningsforslag nr. B 5 ikke opstiller begrænsninger i opmandens kompetence. En overenskomst mellem SFU og PLO på dette lovgrundlag fastlægger væsentlige bestemmelser om borgernes rettigheder, når det gælder almindelig lægehjælp. Det ville da være naturligt, at regler, der er bindende for borgerne, bør fastlægges af sundhedsministeren og amtsrådene, der dog har det politiske ansvar for vort sundhedsvæsen. Den foreslåede opmandsløsning kan medføre en forflygtigelse af det politiske ansvar, som vi finder er dybt uacceptabel.

Lovforslaget kan også bringe de praktiserende læger i en højst uacceptabel situation. De kan påtvinges at praktisere på vilkår, de ikke selv har nogen som helst indflydelse på. Også det finder vi er uacceptabelt.

Derfor vil vi i Venstre kraftigt tage afstand fra intentionerne i lovforslaget.

Birgitte Husmark (SF):

Fru Tove Lindbo Larsen og andre har allerede beskrevet baggrunden for lovforslaget. Fra SF's side skal vi da sige, at vi regner med, at parterne, altså SFU og PLO, vil fortsætte forhandlingerne derfra, hvor de var nået til med hensyn til alle de strukturændringer i sygesikringsoverenskomsten, som man faktisk var blevet enig om, og som peger i en meget god retning.

Så siger fru Karen Højte Jensen, at hverken Praktiserende Lægers Organisation eller Sygesikringens Forhandlingsudvalg ønsker en sådan opmand, og til det kan jeg kun sige, at så er det jo bare om at blive enig, inden en sådan opmand skal træde i funktion. Det har da også været målet og ønsket fra Socialistisk Folkepartis side, at denne opmand slet ikke skulle blive nødvendig.

På den anden side var det vores mulighed for at imødekomme SFU's og PLO's eget ønske om en forlængelse af den gældende overenskomst, og derfor står vi nu i denne situation. Vi mener, at lovforslaget skal behandles hurtigt i udvalget, og vi mener heller ikke, at vi skal have disse bindinger eller den hjælp, eller hvad man nu skal kalde de bemærkninger, der er kommet fra sundhedsministeren eller finansministeren, stående på denne måde, men det må vi se på i udvalget.

Køpke Christensen (FP):

Fremskridtspartiet stemte som bekendt imod beslutningsforslag nr. B 5, der pålagde regeringen at godkende aftalen af 21. december 1990 mellem SFU og PLO om forlængelse af landsoverenskomsten om almen lægegerning.

Den beslutning, som S, SF og Det Radikale Venstre pålagde regeringen at føre ud i livet, er efter vores opfattelse absolut ikke gavnlige, hverken for patienterne, for lægerne eller for den offentlige økonomi. I den forbindelse henviser jeg til de bemærkninger, jeg på Fremskridtspartiets vegne fremsatte ved behandlingen af beslutningsforslag nr. B 5 og lovforslag nr. L 2 mellem jul og nytår.

Nu står vi så over for det meget specielle parlamentariske fænomen, at regeringen skal optræde loyalt over for det alternative flertal, der vedtog beslutningsforslag nr. B 5 imod regeringens og de øvrige ikkesocialistiske partiers stemmer. Her er det ikke oppositionen, der op-

[Køpke Christensen]

træder som Hendes Majestæts loyale opposition. Her er det regeringen, der optræder som oppositionens loyale regering og udmønter oppositionens ønsker i lovforslaget. At regeringens opbakning til sundhedsministerens lovforslag kan ligge på et meget lille sted, fremgår tydeligt af bemærkningerne til lovforslaget og af fremsættelsestalen.

Fremskridtspartiet har meget svært ved at tro, at det vil være en positiv landvinding for sundhedssektoren, hvis der sker udpegning af en sådan opmand. Sundhedsministeren foreslår som bekendt, at nu må denne opmand ind i billedet, og det kan vi overhovedet ikke forstå. Lovforslaget kan efter vores opfattelse få den virkning, at man trækker en række væsentlige spørgsmål væk fra lægerne og de folkevalgte organer. Det virker ikke som nogen overbevisende god idé at gennemføre en arbejdsretlig procedure, der indebærer et brud med den sædvanlige løsning af interessekonflikter på dette område.

Samtidig viser lovforslaget, hvordan de socialistiske partier med støtte fra De Radikale trækker de alment praktiserende læger endnu længere væk fra den frie erhvervsudøvelse. Trin for trin nærmer man sig det mål, de socialistiske partier ønsker, nemlig en komplet ufri lægestand med nærmest tjenestemandslignende ansættelsesbetingelser. Det er et moralsk, lægeerhvervet er kommet ud i, og jeg vil gøre den bemærkning, at både læger og patienter burde gøre oprør imod denne snigende socialisering af lægeerhvervet. Det, der efter vores opfattelse vil tjene patienter, læger, ja hele samfundet bedst, vil være at få frigjort læger og patienter fra den utrolige dyne af offentlig styring, der gennemsyrrer hele dette område.

Det er et meget stort problem, at lægerne i dag er underkastet ikkemarkedsøkonomiske betingelser. Det fører til, at lægerne, som vi har set det ved aftalen af 21. december 1990, bruger meget energi på som andre grupper af offentligt ansatte at tiltage sig økonomiske fordele på andre gruppers bekostning. Man kunne ønske sig et lægeerhverv, der ville kaste lænkerne af sig, sige nej til offentlig overstyring, læger, der vil bruge færre kræfter på at virke som sygesikringsadministratorer og flere kræfter på patientbehandling.

Men foreløbig drejer det sig om oppositionens lovforslag udarbejdet og fremsat af sund-

hedsministeren. Under udvalgsbehandlingen vil vi fra Fremskridtspartiets side med interesse lytte til de berørte parter synspunkter, og hvis der er et flertal for lovforslaget, vil vi i Fremskridtspartiet sagligt medvirke til at undersøge, om vi ved ændringsforslag kan afbøde nogle af de skadevirkninger, der her tegner sig, sådan som ministeren også selv har påpeget i bemærkningerne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Enten har hr. Køpke Christensen en ultrakort hukommelse, eller også er dette et udtryk for eklatant hykleri fra Fremskridtspartiets side. For et øjeblik siden sagde hr. Køpke Christensen, at dette var en helt exceptionel situation; regeringen var blevet tvunget til at fremsætte et lovforslag, som var pålagt den af oppositionen. For 10 minutter siden behandlede vi et forslag om autorisation af kiropraktorer, der, så vidt jeg ved, var fremtvunget ved et flertal i Folketinget bestående af S, SF og Fremskridtspartiet. Den eneste forskel fra kiropraktorforlaget til dette forslag er, at Fremskridtspartiet ikke er med i det alternative flertal.

Lis Noer Holmberg (CD):

Ja, sådan skifter det jo.

Da vi her i salen behandlede beslutningsforslag nr. B 5 den 28. december 1990, gav vi udtryk for, at de to parter, nemlig Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation, i løbet af 3 måneder skulle se at gøre sig færdige og blive enige. Vi var faktisk på det tidspunkt enige med regeringen i det, den lagde frem.

Imidlertid blev fristen forlænget til den 30. juni 1991, og vi må nu se hen til, at man efter flere års forhandlinger finder frem til enighed. Det må altså være op til de to parter at finde en løsning; de har fået yderligere tre måneder til det, og derfor mener vi ikke, at der er brug for en opmand. Så kort kan det siges.

Elisabeth Arnold (RV):

Der var et par ordførere, der tidligere under behandlingen af dette lovforslag udtrykte forhåbninger om, at det flertal, der var i Folketinget mellem jul og nytår, bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radi-

[Elisabeth Arnold]

kale Venstre, ikke mere var fast sammmentømret, men jeg kan berolige ordførerne med, at det er det. Det Radikale Venstre står fortsat ved den beslutning, vi var med til at vedtage mellem jul og nytår, om at udpege en opmand til at afgøre de forhold mellem Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation, som parterne ikke kunne blive enige om inden en fastsat frist.

Vi er fuldstændig klar over og opmærksomme på, at de forhandlende parter selv er inderligt imod at få en opmand til at komme og rage de kastanjer ud af ilden, som de ikke selv har kunnet klare inden den fastsatte frist. Vi er også fuldstændig klar over, at frihedsselskende partier som Venstre ikke bryder sig om at få indført denne ordning, som indeholder de tre ord, der er os alle sammen inderligt imod, nemlig tvang, vold og gift. Sådan er det, men der er blandt disse parter en større vilje til at nå en løsning, når de ved, at hvis de ikke når en løsning, kommer denne person bevæbnet med tvang, vold og gift, og vedkommende vil altså kunne skære igennem og finde en ordning, som parterne har at rette sig efter.

Vi synes, det er udmærket, at der er sat nogle betingelser for de rammer, som opmanden kan virke under. Især vil vi lægge vægt på, at der skal arbejdes på at sikre, at man får en ramme, som ligger i overensstemmelse med de overenskomster, der opnås på det øvrige arbejdsmarked. Dét er vi så heldige, at vi allerede nu har adskillige overenskomster skitseret, så vi kan se, hvilke lønrammer der kommer til at virke på det øvrige arbejdsmarked. Det vil sige: Både parterne selv, som har denne tvungne voldgift hængende over hovedet, og opmanden ved udmærket godt, hvilke rammer man kan indrette sig efter.

Vi synes også, det er udmærket, at det bliver præciseret – som det er helt rigtigt – at hvis der skulle komme overskridelser af den ramme, som Sygeforsikringens Forhandlingsudvalg har fået, vil staten ikke kunne kompensere for disse merudgifter; det må amterne finde ud af.

Vi finder ikke, at der er nogen vej uden om denne opmand. Jeg tror, det er den bedste måde at opnå resultater på, selv om vi godt ved, at det ikke er populært i organisationerne og i visse partier.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti har også stadig væk samme synspunkt: Vi mener ikke, det er nogen god idé med en opmand, og vi tror, at parterne nok kunne finde sammen uden at skulle have denne trussel, som den radikale ordfører sagde, hængende over hovedet; så vi vender os imod lovforslaget.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Det er regeringens opfattelse, at den opmand, som beslutningsforslaget omtaler, vil få en utrolig vidtgående kompetence, hvis han måtte komme i funktion.

Regeringen er overordentlig betænkelig ved de perspektiver, der knytter sig hertil. Derfor har jeg fundet det nødvendigt at give udtryk for disse betænkeligheder gennem bemærkningerne til lovforslaget. Og jeg kan så glæde mig over at konstatere, at det er lykkedes at udtrykke vore betænkeligheder på en sådan måde, at der ikke er uklarheder om regeringens holdning.

I den diskussion, der har fundet sted om beslutningsforslaget i pressen, er det fremgået med stor tydelighed, at Praktiserende Lægers Organisation har meget store betænkeligheder ved overhovedet at påbegynde reelle forhandlinger, hvis den senere risikerer at få påtvunget en løsning, som den ikke har nogen indflydelse på.

Fru Elisabeth Arnold forsøgte at berolige med, at der var et alternativt flertal, der stadig væk stod sammen. Jeg må sige, at efter min opfattelse var der nu ikke så megen ro at hente i den udtalelse. Jeg må konstatere, at der nok fortsat er et flertal, som ønsker at fremme dette lovforslag. Jeg må så appellere til, at man behandler forslaget så hurtigt som muligt af hensyn til overenskomstparterne. Det er meget væsentligt for overenskomstparterne at få klarhed over det grundlag, de skal føre forhandlingerne på. Det må være i alles interesse at medvirke hertil, og jeg skal give tilsagn om, at vi fra Sundhedsministeriets side vil være behjælpelige, så forslaget kan behandles så hurtigt som muligt – hvis det altså er nødvendigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Uden for dagsordenen foretoges herefter:

Valg af 6 medlemmer og stedfortrædere til Lønningsrådet.

Formanden:

Fra finansministeren har jeg modtaget anmodning om, at der udpeges nye medlemmer og ny stedfortræder til Lønningsrådet i stedet for Søren B. Jørgensen, Skrumsager Skau, Ingerlise Koefoed, Poulsgaard og Else Theill Sørensen, som ikke blev genvalgt ved det seneste folketingsvalg, samt ny stedfortræder i stedet for Svend Erik Hovmand (V), som er blevet minister.

Som nye medlemmer har de pågældende grupper udpeget Jytte Andersen (S), Svend Heiselberg (V), Jes Lunde (SF) og Ole Donner (FP), og som nye stedfortrædere Karen Højte Jensen (KF) og Peter Brixtofte (V).

Som ny stedfortræder i stedet for Jes Lunde (SF) har den pågældende gruppe udpeget Rahbæk Møller (SF).

De pågældende er herefter valgt.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Qvist Jørgensen (S), Hans Jørgen Jensen (S), Torben Lund (S) og Ingrid Rasmussen (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om alkoholpolitik.

(Beslutningsforslag nr. B 49).

Medlemmer af Folketinget Marianne Jelved (RV), Bilgrav-Nielsen (RV), Jørgen Estrup (RV) og Niels Helveg Petersen (RV) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om principper for samarbejde med de østeuropæiske lande.

(Beslutningsforslag nr. B 50).

Medlemmer af Folketinget Lilli Gyldenkilde (SF), Tommy Dinesen (SF), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Jes Lunde (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om beskæftigelse, uddannelse og fordelingspolitiske tiltag.
(Beslutningsforslag nr. B 51).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Qvist Jørgensen (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om alkoholpolitik.

(Beslutningsforslag nr. B 49).

Jeg henviser til beslutningsforslagets tekst og bemærkninger og anbefaler det til Tingets hurtige og velvillige behandling.

Marianne Jelved (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om principper for samarbejde med de østeuropæiske lande.

(Beslutningsforslag nr. B 50).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om beskæftigelse, uddannelse og fordelingspolitiske tiltag.

(Beslutningsforslag nr. B 51).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere at foretage i dette møde.